

Labnytt nr 7, v 20 2025

Aktuellt från Klinisk kemi	2
- Ny patientnära metod för högkänsligt Troponin I i Region Dalarna	2
- Ny metod för TPO-antikroppar från 27:e maj 2025	3
- Lamotrigin och levetiracetam, nya analyser i Falun	3
- Nya analyser Plv-Triglycerider, Plv-Kolesterol och Asc-Triglycerider	4
- Tryptas i serum - Ny metod i Laboratoriemedicin Dalarnas analysortiment	4
Aktuellt från Klinisk mikrobiologi	5
- Namnändring av multiplexa PCR-analyser för luftvägsinfektioner	5
- Provtagningsmaterial till Stort luftvägsblock PCR	6
- Nya rubriker för luftvägsblock PCR i Provtagnings-anvisningar på INBLICK	7
Information om Labnytt	8
- Åsikter och synpunkter	8
- Registrera/avregistrera mailadress	8
- Här hittar du Labnytt:	8

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA**KLINISK MIKROBIOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA**KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Aktuellt från Klinisk kemi

- Ny patientnära metod för högkänsligt Troponin I i Region Dalarna

Sedan den 14:e maj 2025 finns en ny patientnära metod för Troponin I som ersätter den tidigare Stratus-metoden. Den kommer att användas på Ludvika lasarett (kemlab och Närakuten), Avesta lasarett (akutmottagningen nattetid och back-up på lab) samt på vårdcentralerna i Sälen och Särna.

Det patientnära instrumentet som heter Atellica VTLi mäter högkänsligt Troponin I med en annan metod än den som används på centrallaboratorierna i Falun, Mora och Avesta. Eftersom det inte föreligger någon internationell standardisering av Troponin I-metoderna så är de att betrakta som unika metoder med egna beslutsgränser och egenskaper.

Analysen heter P-Troponin I (PNA/VTLi) och svaras ut på egen svarsrad för att markera skillnaden mellan metoderna. Den patientnära metoden mäter generellt på en lägre nivå än centrallabsmetoden. Referensintervallen (99:e percentil) för den patientnära metoden är:

Vuxna:

Män <27 ng/L

Kvinnor <18 ng/L

Kliniska riktlinjer för handläggning av akut bröstsmärta har utarbetats av berörda verksamheter och följer European Society of Cardiology (ESCs) rekommendationer gällande misstänkt Akut koronart syndrom utan ST-höjning.

Frida Gregoriusson
Specialistläkare, Klinisk kemi

Maria Stenvall
PNA-ansvarig kemist, Klinisk kemi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

- **Ny metod för TPO-antikroppar från 27:e maj 2025**

Leverantören Siemens byter reagens för mätning av TPO-antikroppar. Den nya metoden är bland annat spårbar till internationell standardisering och får en ny enhet, kIE/L. Nivåer av TPO-ak bör inte jämföras mellan gammal och ny metod. Därför kommer den nya metoden att svaras ut på en ny svarsrad i lablistan i journalen. Referensintervallet för den nya metoden är <13,8 kIE/L för vuxna.

En lokal jämförelsestudie visar god överensstämmelse för negativa prover mellan nuvarande och ny metod. För prover som var positiva med gamla metoden blir något färre positiva med nya metoden. Det bedöms bero på bättre analytisk specificitet för den nya metoden.

Provhantering är oförändrad.

Frida Gregoriusson
Specialistläkare, Klinisk Kemi

Louise Rundqvist
Sjukhuskemist, Klinisk kemi

- **Lamotrigin och levetiracetam, nya analyser i Falun**

Från 27 maj 2025 börjar P-Lamotrigin och P-Levetiracetam analyseras vid klinisk kemi i Falun. Analyserna utförs dygnet runt.

Lamotrigin och Levetiracetam används för att följa upp läkemedelsbehandling vid epilepsi eller bipolär sjukdom.

Beställning görs i Take Care. Prov tas i Na-heparin rör med mörkblå propp.

Pris: Lamotrigin 400 kr, akut 640. Levetiracetam 600 kr, akut 960.

Fredrik Bökman
Sjukhuskemist, klinisk kemi

Peter Ridefelt
Överläkare, klinisk kemi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

- **Nya analyser Plv-Triglycerider, Plv-Kolesterol och Asc-Triglycerider**

Från och med 2025-05-27 går det att göra elektronisk beställning av triglycerider och kolesterol i pleuravätska samt triglycerider i ascitesvätska. Tidigare har ovanstående analyser enbart kunnat beställas via pappersremiss.

Indikation: Misstanke om kylothorax/kylös ascites. Kylothorax/kylös ascites har oftast vitt, grumligt, mjölkaktigt utseende och orsakas av läckage av lymfvätska. Läckaget kan vara förorsakat av trauma, malignitet eller infektion. Plv-Triglycerider, Plv-Kolesterol och Asc-Triglycerider saknar referensintervall. Tolkning av provsvar åligger beställande läkare. Samtidig beställning och provtagning av plasmaprover (P-Triglycerider/P-Kolesterol) för jämförelse ska alltid utföras. Mer information finns i provtagningsanvisningar.

*Stina Nilsson,
ST-läkare, Klinisk kemi*

*Anna Sivander
Överläkare, Klinisk kemi*

- **Tryptas i serum - Ny metod i Laboratoriemedicin Dalarnas analyssortiment**

Från 2025-05-27 införs S-Tryptas i LmDs analyssortiment. Tidigare har dessa prov skickats för analys till Akademiska laboratoriet i Uppsala och det är samma metod som nu införs i Region Dalarna. Jämförelser mellan laboratorierna har gjorts och resultaten har god överensstämmelse. Referensintervallet är $\leq 11,4 \mu\text{g/L}$, vilket är lika som vid Akademiska laboratoriet.

I första hand beställs analysen elektroniskt. Prov tas i serumrör (rör utan tillsats med gel, guldgul propp). Mer information kommer att finnas i LmDs provtagningsanvisningar från och med startdatum.

Klinisk bakgrund och betydelse:

Tryptas är en markör för mastcellsaktivering. Provet är mycket användbart vid misstänkt anafylaxi där ökning av serumtryptas ses, framförallt när en anafylaktisk reaktion medför en cirkulatorisk påverkan (blodtrycksfall).

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA**KLINISK MIKROBIOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA**KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Första provet ska tas 15 min-4 timmar efter en misstänkt anafylaktisk reaktion. Efter den akuta fasen tas efterföljande prover i lugnt skede för att bestämma patientens basälvärde som är individuellt; ett prov minst 24 timmar efter symtomfrihet och därefter ytterligare ett prov efter ca 2 veckor.

Vid bedömning av provsvar används basälvärdet som en referens huruvida nivån har ökat. En tryptasnivå på minst (basälnivå x 1.2 +2) tyder på anafylaxi. Förstagångstillfälle av misstänkt anafylaktisk reaktion bör följas upp på barn- eller vuxenallergimottagning.

Provet kan även vara av värde vid utredning av mastocytos, där upprepade förhöjda basälvärden över referensintervall kan vara vägledande.

Daniel Svedin
Specialistläkare, Allergologi

Anna Sivander
Överläkare, Klinisk kemi

Aktuellt från Klinisk mikrobiologi

- Namnändring av multiplexa PCR-analyser för luftvägsinfektioner

För att underlätta beställning i TakeCare och för att tydligare särskilja mellan de olika multiplexa PCR-analyserna för luftvägsinfektioner införs följande namnändringar:

SARS-CoV-2, Influenta A +B, RSV PCR byter namn till Litet luftvägsblock PCR

Snabb-PCR SARS-CoV-2, Infl A +B, RSV byter namn till Litet luftvägsblock snabb-PCR

Luftvägsblock PCR (nytt sedan 7 maj) byter namn till Stort luftvägsblock PCR

Vid beställning i TakeCare kan man, i fältet till höger under "Välja analys", se vilka agens som ingår i respektive block:

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

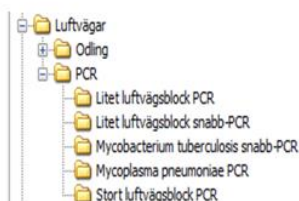
KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Falu lasarett, 023-49 25 42

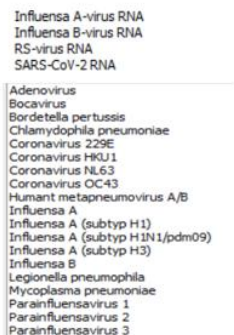
TRANSFUSIONSMEICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

1. Välja beställningskategori: Klinisk mikrobiologi

2. Välja analys

Observera att samtliga agens inom det valda blocket analyseras – det är alltså inte möjligt att välja enskild agens att testa för.

Anna-Karin Jonsson
ST-läkare, Klinisk mikrobiologi

Hong Yin
Överläkare, Klinisk mikrobiologi

- Provtagningsmaterial till Stort luftvägsblock PCR
I första hand: Nasofarynxsekret taget med liten flockad pinne som stoppas i UTM-rör 1 mL

Om 1 mL UTM ej finns tillgängligt, i andra hand:

UTM 2 mL, provtagningsset flytande, med liten flockad pinne.

Anna-Karin Jonsson
ST-läkare, Klinisk mikrobiologi

Hong Yin
Överläkare, Klinisk mikrobiologi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

- Nya rubriker för luftvägsblock PCR i provtagnings-
anvisningarna på INBLICK

- Litet luftvägsblock PCR (hänvisas till båda SARS-CoV-2, Influenta A +B, RSV)
- Stort luftvägsblock PCR

Anna-Karin Jonsson
ST-läkare, Klinisk mikrobiologi

Hong Yin
Överläkare, Klinisk mikrobiologi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA**KLINISK MIKROBIOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA**KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Information om Labnytt

- **Åsikter och synpunkter**

Vid frågor eller synpunkter på våra tjänster, kontakta
info.laboratoriemedicin@regiondalarna.se

Det går också bra att registrera förbättringsförslag i Synergi.

- **Registrera/avregistrera mailadress**

Beställ eller avbeställ mejl med länk till senaste Labnytt vid utgivning:
info.laboratoriemedicin@regiondalarna.se

- **Här hittar du Labnytt:**

[Region Dalarnas Intranät](#)

Laboratoriemedicins arbetsrum
Hälsö- och sjukvårdsnytt

[Region Dalarnas externa webbsida](#)

Plus - för samarbetspartners och vårdgivare, Laboratoriemedicin
www.regiondalarna.se Plus - Vård - Laboratoriemedicin

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA**KLINISK MIKROBIOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA**KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50